

Livsglede

BLADET FOR AMPUTERTE/PROTESEBRUKERE 4/2010

TIL STORTINGET FOR Å BLI HØRT 14-15

BAKKE-SENTERET BLE PRISVINNER 8-9

TOR DALSHEIMS DRAGKAMP MED NAV 17

MEDLEMSBLAD FOR MOMENTUM, FORENINGEN FOR ARM- OG BENPROTESEBRUKERE

Bladet er ditt, men la også gjerne noen andre få lese det.

WWW.MOMENTUM.NU

Med kunden i fokus

Atterås
Ortopediteknikk®

Velkommen til starten på en ny hverdag!

Fjøsangerveien 215 (Krambua) 5073 Bergen - Tlf.: 55 27 11 00

Ortopediteknisk Institutt
www.atteraas.no

LINER VAPOMAT **NYHET**

Liner Vapomat er en naturlig måte å desinfisere silikonlinere på. Bruker kun vanndamp, uten kjemiske tilsetninger. Daglig renhold og desinfisering gjøres på en enkel måte.

Metoden med vanndamp rengjør og desinfiserer lineren i løpet av 30 minutter.

Bruksområde:

- For silikonlinere på markedet.
- Kan i noen tilfeller brukes på protesehylser.

Egenskaper:

- Naturlig hygienisk rengjøring med vanndamp uten kjemiske tilsetninger.
- Hurtig og problemfri rengjøring.
- AV/PÅ-bryter med lys som slås automatisk av etter bruk.
- Justerbar teleskopstang.

Best nr. VL1

Ortopro AS, Hardangerveien 72, 5224 Nesttun, Norge.
Telefon: +47 55 91 88 60, Telefaks: +47 55 91 88 69
E-post: post@ortopro.no

MOMENTUMS ÆRESMEDLEM:
PRINSESSE MÄRTHA LOUISE

Livsglede 4/2010

Utgiver: MOMENTUM
Postboks 49 Skøyen 0212 Oslo.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout: Bratsberg Consult
Trykk: Wisa Grafisk AS

REDAKSJONEN I LIVSGLEDE
Nils-Odd Tønnevold
Ansvarlig redaktør
Legg- og lårprotesebroker
nils.odd.tonnevold@momentum.nu
Tlf. 92 20 16 26

Flemming Dahl
Journalist
flemmdahl@hotmail.com
Tlf. 98 62 55 96

Hans H. Reinertsen
Fotograf
hasse8@mac.com
Tlf. 90 12 29 30

Internett:
www.momentum.nu

Annonser:
Kontakt Nils-Odd Tønnevold
nils.odd.tonnevold@momentum.nu
Tlf. 92 20 16 26

Forside:
Ledere fra Momentum og LFA
på vei inn i Stortinget for å protestere
mot en foreslått ny hjelpemiddel-
ordning. De kom beroliget ut igjen.
Foto: Hans H. Reinertsen.

ISSN: 1891-3040

*“Det er bedre å tenne et lys
enn å forbanne mørket”*

KOMMENTAR

Momentum er til for at amputerte - protesebrukere eller ei - finner livsgleden tilbake og evner å se fremover, på tross av sine tap. At vi vier proteseløsninger mye oppmerksomhet, skyldes at disse for de aller fleste gjør livet lettere, enklere og øker livskvaliteten betydelig.

Medlemsbladet Livsglede er vår viktigste kommunikasjon med medlemmer og andre. Her formidles livsglede, informasjon, aktuelle temaer og aktiviteter som foregår rundt om i det ganske land. Vi vil at dere skal føle at Momentum arbeider aktivt for dere, og at dere gleder dere over det dere leser. Livsglede smitter og gjør at andre får lyst til å melde seg inn i Momentum og bli med i fellesskapet.

Fylkeslag og lokallag knytter oss enda sterkere sammen; vi utveksler erfaringer, støtter hverandre og lærer av hverandre. Glem ikke ditt lokallag. Det er gledelig at fylkeslag tar initiativ og gjennomfører julearrangementer, fisketurer, spaserturer og lørdagstreff, for å nevne noe. Benytt muligheten når den byr seg og støtt opp om ditt lokallag. La ledere og styrer få oppleve at dere setter pris på innsatsen de gjør i nærmiljøet. La dem ikke sitte igjen med inntrykk av at dere ikke bryr dere.

“Jeg blir opprørt når armamputerte bekrefter at de ikke får utstedt parkeringsbevis fra kommunen fordi de har to bein og kan gå de hundre meterne som kreves. Saksbehandlerne tenker tydeligvis ikke på at det svært ofte trengs to armer for å bære ukurante og litt større gjenstander”

Vi amputerte har våre begrensninger og utfordringer. Jeg blir opprørt når armamputerte beretter at de ikke får utstedt parkeringsbevis fra kommunen fordi de har to bein og kan gå de få hundre meterne som kreves. Saksbehandlerne tenker tydeligvis ikke på at det svært ofte trengs to armer for å bære ukurante og litt større gjenstander, at flere bæreposer medfører tilsvarende flere turer frem og tilbake til parkeringsplassen, og at blir man sliten i den ene armen, kan man ikke skifte over på den andre for å få avlastning. At ikke vårt trygdesystem skjønner dette, er rett og slett ubegripelig.

Sla ikke vinterens mørke med kulde, snø og glatte veier og fortau legge begrensninger på oss. Se etter muligheter, blås i mørket og tenk på lyset. Bruk telefonen og ta en prat med en du føler trenger det.

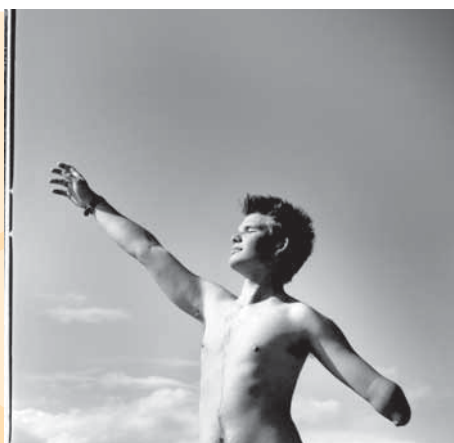
Så ønsker jeg alle Livsgledes lesere en riktig god julehøytid og et velsignet godt nytt år. Og takk for et godt samarbeid for Momentum

Hans Emil Møller-Hansen
Styreleder

INNHOOLD:

Arv- og gaveinfo	s. 4	Gi forslag til 2011-prisvinnere	s. 18
Liten aktør på egne bein	s. 6-7	Rabatt på hotell	s. 23
Momentumprisen 2010 til		Likemannsoppfordring	s. 25
Bakke-senteret	s. 8-9	Lokale kontaktpersoner	s. 26
Gikk til Stortinget og ble beroliget ...	s. 14-15	Momentum-styret	s. 27
Lesetorget	s. 16-17		

Støtter du Momentum kan du få skattefradrag

I Norge er det i dag ca. 5000 personer som mangler arm og/eller bein som følge av dysmeli, sykdom eller ulykke. Ved å støtte vårt arbeid økonomisk hjelper du oss å hjelpe flere amputerte og pårørende.

Hvorfor bør du støtte Momentum?

– du støtter en god sak og får skattefradrag.

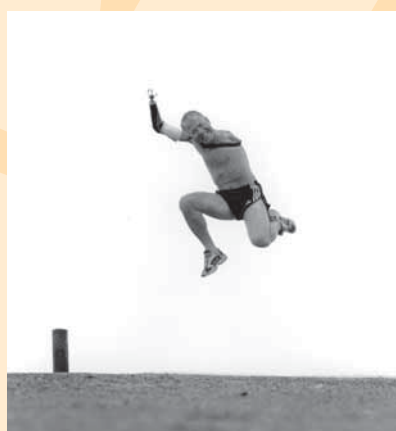
Dette er fordi Momentum er på listen over godkjente organisasjoner som du kan gi en gave til og få skattefradrag.

Slik gjør du:

Overfør din gave til Momentums konto 9235.17.01406 og oppgi "Gave" og ditt personnummer under "Beløpet gjelder" og oppgi ditt navn og adresse. Resten går av seg selv. For øvrig har det offentlige bestemt følgende for at fradragsrett skal gjelde: Samlet gave må være minst kr 500 i løpet av inntektsåret per giver. Maksimalt fradragsberettiget beløp per giver er kr 12.000 per år (du kan gi mer enn dette, men vil kun få skattefradrag for de første 12.000).

Har du spørsmål? – kontakt

Momentums generalsekretær
Elin Holen De Capitani,
tlf 99 01 66 92, info@momentum.nu

Vurderer du å testamentere til Momentum?

– ring 4000 4360 eller send e-post til info@momentum.nu, så sender vi deg et lite hefte som beskriver hvordan du går frem.

Momentum driver et omfattende landsdekkende arbeid for å gjøre hverdagen til amputerte og pårørende bedre.

Blant de mange oppgavene er besøkstjeneste/likemannstjeneste ved sykehus og opptreningssenter, store og små sammenkomster, kurs og opplæring av frivillige og tillitsvalgte, lobbyvirksomhet overfor politikere for å oppnå bedre kår, spredning av livsglede og fjerning av barrierer gjennom visning av utstillingen Livsglede, utgivelse av medlemsbladet Livsglede, drift av organisasjon nasjonalt og i fylkene.

Nye tog, men gamle stasjoner...

Norges Handikapforbund var blant mange som ikke i ett og alt var tilfreds med forslaget til statsbudsjett for 2011, det som regjeringen la på bordet i høst.

Forbundet var lite begeistret over å registrere at nye togsett som skal opereres av statlige NSB ligger an til å betjene stasjoner som, i motsetning til togene selv, ikke vil ha universell utforming. Ifølge forbundet, som sendte ut en pressemelding med tittelen "Ingen Flirt-stasjon for rullestoler", betyr budsjettforslaget at "ingen av de 44 stasjonene som skal brukes fra start vil ha plattformer som er universelt utformet."

De første av de 50 nye togsettene av Flirt-typen som NSB for vel to år siden bestilte fra den sveitsiske produsenten Stadler Bussnang AG, ventes i trafikk om et års tid.

Forbundet fremholdt at "regjeringen bryter med egne planer i NTP (Nasjonal transportplan, red. anm.) om å satse på universell utforming av de mest trafikkerte stasjonene i Intercity-triangelet." Forbundslederen selv, Arne Lein, kommenterte: "Dette er en hån mot mange av dem som har gledet seg over NSBs nye Flirt-tog."

Et Flirt-tog under et testopphold i Norge. Det er ikke i alle detaljer likt de togene som skal settes i trafikk her i landet. Foto: Åge Christoffer Lundebj/NSB

Otto Bock®

QUALITY FOR LIFE

Otto Bock har markedes bredeste utvalg av liner, uansett om du bruker protese-feste med pinne eller vaccum-teknikk med nye Harmony P3.

Ta kontakt med din lokale Ortopedi Ingeniør.

PU Liner

Harmony P3

Otto Bock Scandinavia AB

Tlf. 23 14 26 00 • www.ottobock.se

Sitter din protese bra?

Atterås skileir!

Voss 13-15. mars 2011!

På årets skileir for protesebrukere satser vi nå enda større og bredere på ett kunnskapsrikt og omfattende kurs for deg som bruker protese og ønsker å lære å kjøre alpint eller ønsker å videreutvikle dine skiferdigheter!

Kurset går over 3 dager og innholder:

- Individuell oppfølging av ortopediingeniør og ortopeditekniker under kurset.
- Instruksjon av autoriserte skiinstruktører med spesialkompetanse innen alpint for protesebrukere.
- Mobilt verksted i bakken for justeringer og innstillinger.
- Overnatting + fullpensjon.

Eventuelt leie av skiutstyr.

Dersom barn under 18 skal delta må foreldre være med.

Målsetting etter endt kurs:

- Kunne trygt ferdes i skianlegg både i heiser, trekk og ikke minst i nedoverbakke.
- Bli trygg og få prøvd ut alpinkjøring i ett sikkert miljø.
- Videreutvikle skiferdigheter.

For mer info se: vossfjellandsby.no

Påmelding: jill@vossfjellandsby.no

NB! Begrenset antall plasser!

Dersom du ønsker å delta må du i god tid på forhånd ta kontakt med din ortopediingeniør for å ha egnet protese til å stå på ski med.

Om din ortopediingeniør har spørsmål er han eller hun velkommen til å spørre oss om råd til forberedelsene.

Liten aktør på egne bein

Gøy på jobben i Drammen Ortopediske Institutt. "En veldig driftig og fin gjeng," sier daglig leder Dag Jørstad (t.v.), her sammen med noen av medarbeiderne.

F. Dahl (tekst)
Hans H. Reinertsen (foto)

Det er i ortopedibransjen som i andre bransjer – noen aktører er store og noe en små. Dag Jørstad, ortopediingeniør, er daglig leder i Drammen Ortopediske Institutt AS og finner det helt OK at virksomheten ikke er blant de helt store og heller ikke deltar i noe kjedesamarbeid.

Ikke slik å forstå at Jørstad røper noe negativt syn på større ortopedivirksomheter eller på kjedesamarbeid i bransjen; han vil ikke engang utelukke at hans virksomhet en dag skulle kunne bli med i et samarbeid. Men som han

sier om dagens situasjon i instituttet, som har 11 ansatte og en årsomsetning på rundt 18 millioner kroner: "Det har fungert veldig bra til nå, vi har en god virksomhet med en sunn drift."

På siden av oppgatte stier

Det skal godt gjøres å fastslå at instituttets posisjon som selvstendig – i den forstand at det ikke er med i noen kjede og dermed så å si står på egne bein – har sammenheng med Jørstads åpenbare sans for å tenke og agere litt annerledes enn mange andre. Men folk som treffer Jørstad, han er oppvokst og bosatt i Bærum vest for Oslo, kan få en anelse om at det forholder seg slik.

Se eksempelvis på de årene i mannens karriere da han arbeidet mye i Afrika:

I siste halvdel av 1990-årene dro han sammen med to andre i gang en liten virksomhet som i bistandssammenheng satset på et egetutviklet opplegg for rask og enkel tilpasning av proteser til amputerte i Afrika.

"Vi var primært i to land, Uganda og Somalia," forteller han og tilføyer at det ble mye reising mellom Norge og Afrika. "Det lengste sammenhengende oppholdet mitt i Afrika ble på et par måneder, det var i Somalia."

Han og partnerne trodde, forteller Jørstad, at de kunne leve av dette, men så viste det seg vel komplisert. "Vi måtte sette en strek over dette som levevei."

I en etterfølgende periode på et par år

arbeidet han som konsulent og hadde FN som en av sine oppdragsgivere. Igjen ble det mye reising til fjerne land, inklusive Bosnia og Palestina og – igjen Afrika – Namibia og Zimbabwe.

Han sitter med noen erfaringer fra den store verden:

”Jeg lærte veldig mye om bistand. Det er et tveegget sverd. Det dreier seg om å hjelpe folk, men også om business. Hjelporganisasjoner slåss om penger, det finnes mye proteksjonisme blant både land og organisasjoner...”

Hør også dette: ”Du lærer først og fremst at vi lever i en litt uvirkelig boble her oppe i Norge.”

Et annet eksempel på hva Jørstad har gjort sånn litt på siden av de oppgatte stier:

Som fagmann ble han trukket inn i et norsk prosjekt, før vinter-OL på Lillehammer i 1994, som gikk på å utvikle superlette skøyter. For Jørstad medførte det nærkontakt med toppskøyteløperen Johann Olav Koss og omtale i globalt dekkende medier som

CNN og National Geographic...

”Jeg er litt sånn kreativ som type, jeg liker å sette i gang ting,” sier Jørstad.

Han hadde arbeidet i Drammen Ortopediske Institutt før han tok sine avbrekk ute i verden, og han ble eier av det i år 2000, sammen med ortopediingeniør Anne Katrine Hjermann, nå instituttets faglige leder.

Dag Jørstad: ”Det handler om å behandle et helt menneske, ikke bare om et hjelpemiddel”.

Stor eller liten ortopedivirksomhet, Jørstad er opptatt av at bransjen skal tenke på noe mer enn å levere selve varen, nemlig opptatt også av å hjelpe kundene til å leve godt med sine funksjonshemninger. ”Det handler om å behandle et helt menneske, ikke bare om et hjelpemiddel.”

Jørstad viser til at amputerte kan bli utsatt for en mental nedtur som ortopedifolkene kan forsøke å bidra til å få dem opp fra, selv om dette er på siden av ortopedifolkenes fagområde. ”Men dette er marginalt fundamentert i vår utdanning, det er mye opp til den enkelte,” sier han.

Jørstad vil altså ikke utelukke at instituttet en dag skulle kunne inngå i et kjedesamarbeid. ”Jeg utelukker ingenting. Det å drive virksomhet, dreier seg om å ha et åpent sinn overfor muligheter som byr seg.”

Motionfoot[®]

med hydraulisk fotledd

Motion foot er en ny fot med helt unike funksjoner som lever opp til de krav du stiller.

Den gir mulighet til å gå stabilt både i bakker og på plant underlag fordi beveligheten i fotleddet er 50 grader. Man kan lett justere motstanden i fotleddets bevegelse samt låse det i nøytral posisjon, f. eks. til bilkjøring.

CENTRI[®]

For mer informasjon, kontakt din ortopediingeniør eller Centri AB, centri@centri.se eller www.centri.se, telefon +46 8 505 332 00

Her og der i verden finnes det entusiastiske mennesker som oppnår glede ved å gjøre hverdagen bedre for andre, og noen av dem har sitt arbeid i en institusjon ved navn Bakke, Senter for Mestring og Rehabilitering.

F. Dahl (tekst) - Hans H. Reinertsen (foto)

Nyamputerte og 90 år gamle Svein Johansen gratulerer Malin Hagberg, en av medarbeiderne, med prisen.

Bakke-senteret stakk seg frem og ble 2010-vinner

"Årets rehabiliteringsinstitusjon", fastslo styreleder Hans Emil Møller-Hansen i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere, da han overrakte Momentumprisen 2010 til dette senteret. Det ligger ved Iddefjorden i Østfold, syd for Halden.

Torhild Johnsen, styreleder ved Bakke og nøkkelperson der fra starten av for et halvt hundre år siden, mottok prisen på vegne av alle som arbeider der. Overleveringsseremonien fant sted fredag 1. oktober.

Den årlige Momentumprisen – utdelt for første gang i 2004 - kan vinnes av én, to eller flere aktører. Til 2010-prisen er det utpekt to vinnere. Den andre vinneren skal offentlig utropes under en overrekkelsesseremoni lille julaften.

Ildsjeler

Under seremonien på Bakke minnet Momentum-leder Møller-Hansen om at den årlige prisen deles ut til "enkeltpersoner, team, avdelinger og helseinstitusjoner som har gjort en helt spesiell innsats for amputerte."

Han poengterte at "alle kan nominere kandidater, og dette er en anledning som mange brukere benytter for å he-

dre de som har gjort en innsats utover det vanlige og som har betydd noe spesielt for dem." (Se invitasjon på side 18 til å foreslå kandidater til Momentumprisen 2011.)

"Det er mange som gjør en god jobb," sa Møller-Hansen. "Men det er ikke tilstrekkelig til å få Momentumprisen. Hensikten med Momentumprisen er å premiere og stimulere til vedvarende, ekstraordinær innsats for amputerte. Vi ønsker flere ildsjeler som setter seg inn i brukernes situasjon og strekker seg litt lengre for sine medmennesker."

Livskvalitet

Møller-Hansen ga en utfyllende forklaring på hvorfor Bakke-folkene vant:

"Vi er meget imponert over det dere har fått til i innsatsen mot belastningsskader. Og tilbakemeldingene er både gode og entusiastiske. Med høyt spesialisert kompetanse på benamputerte og med fysioterapeuter som kun har amputasjonspasienter som sitt arbeidsområde, er Bakke unik i sitt tilbud. Det er umåtelig viktig at benprotesebrukere går riktig. Riktig gange forebygger belastningsskader i krop-

Bakke-leder Torhild Johnsen gleder seg over prisen, her sammen med noen av medarbeiderne.

Torhild Johnsen er styreleder og, i lys av mange tiårs arbeid her, så å si identisk med Bakke, Senter for Mestring og Rehabilitering. Fra Momentum-leder Hans Emil Møller-Hansen mottar hun her beviset på at Momentumprisen 2010 er vunnet.

pen, mens gal gange inviterer til slike skader. Dere har utarbeidet kurset 'Et skritt videre', som viser et engasjement langt utover det en normalt kan forvente." (Se omtale av kurset i Livsglede nr. 2/2010.)

Møller-Hansen fortsatte:

"Etter Momentums skjønn har tilbudet satt protesebrukeren i sentrum og festet blikket klart på livskvalitet. Livskvalitet gjør hverdagen enklere, bedre og rikere for oss. Dere hjelper personer med betydelige handikap, som amputerte, til å fungere godt, ha en høy livskvalitet og se lyst på livet. Dere gir amputerte mulighet til å oppnå et høyest mulig funksjonsnivå ut i fra den enkeltes forutsetninger, og til å oppnå størst mulig grad av likeverdig deltakelse i arbeid og fritid."

Han kom inn på at godt arbeid av den typen Bakke-folkene utfører, kan være god butikk for Norge, idet han sa at det å forbygge "er god helsepolitikk og sparer brukeren for mye ubehag og

smerte. Det dere gjør her, er et lysende eksempel for andre i helsevesenet," foruten at det sparer helse-Norge for "unødige helsekroner."

Møller-Hansen fremholdt at "kvaliteten på tilbudet har nær sammenheng med klok ledelse, målrettet og fokusert innsats, tverrfaglighet og spisskompetanse."

I tillegg trakk han frem miljøet på Bakke og stedets naturomgivelser, som "gir muligheter for utstrakt utetrening og derigjennom tilbakeføring til normalt uteliv – med turer i skog og mark, bading og annen aktivitet."

Han navnga noen sentrale personer i Bakkes oppbygging av innsats mot belastningsskader: Fysioterapeutene Gitte Hilding og Malin Hagberg, ergoterapeut Lise Helene Engmo, sykepleier Anders Wingren, ortopediingeniørene (fra den samarbeidende ortopedibedriften OCH) Mads Truelsen og Lars

Christian Beck samt, styreleder Torhild Johnsen.

Blomster

Styreleder Johnsen sa:

"Tusen, tusen, tusen hjertelig takk." Hun tilføyde at "vi inspireres av denne prisen" og at "vi vil fortsette med å måle oss opp mot verdien av denne prisen."

Johnsen understreket verdien av gode medarbeidere og overrakte selv blomster til nøkkelpersoner og til en representant for samtlige ansatte. Ikke alle nevnt ved navn, altså, men ingen glemt - over 70 medarbeidere, som sørger for rundt 50 årsverk, ble delaktige i prisen.

Til Livsglede sa Johnsen:

"Jeg er gründeren. Jeg har vært her siden 1959 og bygget opp dette sammen med mannen min; han døde i 2003. Her har vi lagt ned sjela vår."

Som nordmann i en sentral internasjonal posisjon, viser Thorbjørn Jagland, her under konferansen i Oslo i september, interesse for funksjonshemmedes rettigheter. Foto: FD

Europarådets generalsekretær: “Alle er forskjellige, men alle har like rettigheter”

Thorbjørn Jagland, tidligere statsminister i Norge og nå Europarådets generalsekretær, la internasjonal tyngde bak funksjonshemmedes rettigheter da han i Oslo i høst deltok under en konferanse - om nettopp funksjonshemmedes rettigheter.

Jagland var blant hovedforedragsholderne, og snakket omkring temaet “likeverd for funksjonshemmede i et rettighetsperspektiv”, da konferansen markerte åpningen av kampanjen “Mitt liv”.

Kampanjen har som mål å få på plass en styrket rettighetsfesting av det som kalles BPA (brukerstyrt personlig assistanse). Den er dradd i gang av en allianse der Norges Handikapforbund, Norsk Forbund for Utviklingshemmede og ULOBA (et andelslag for borgerstyrt personlig assistanse) deltar.

Vern om rettigheter

“Det er det denne konferansen dreier seg om, at alle har rett til sitt eget liv,” sa Jagland, som foruten å ha vært statsminister også har vært utenriksminister, stortingspresident og leder for Arbeiderpartiet hjemme i Norge.

Europarådet, som har hovedsete i Strasbourg i Frankrike, ble grunnlagt i 1949. På sine nettsider skriver regjeringen at det er “den eldste av de europeiske samarbeidsorganisasjonene, og

har i dag 47 medlemsland.”

Regjeringen skriver også at Europarådets viktigste oppgave i dag er “å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsippet.”

En inkluderingsprosess

I et raskt historisk tilbakeblikk snakket Jagland om en prosess gjennom flere tiår, i Norge og internasjonalt, med det mål å la stadig flere grupper mennesker – inklusive kvinner, barn, funksjonshemmede, ungdom og homofile – få være med i samfunnslivet på linje med alle andre.

“Jeg kaller det en slags inkluderingsprosess,” sa Jagland.

I en samtale med Livsglede vurderte Jagland det slik at “vi har vel kommet ganske langt i Norge i forhold til mange andre land,” men han tilføyde at Norge nok på noen områder ikke kan sees som ledende i inkluderingsprosessen.

“Alle er forskjellige, men alle har like rettigheter; det er ikke nok å bare si det,” sa Jagland.

I pressens søkelys

Stort oppslag om Nils Roaldsøy i Fana-posten 26. oktober. Illustrasjon fra Krokeide videregående nettsider.

Nyhetsmedier har det med å fotfølge regjeringsmedlemmer, og under slik fotfølging oppdager de noen ganger noe de har ofret liten eller ingen oppmerksomhet tidligere.

I slutten av oktober avla kunnskapsminister Kristin Halvorsen et besøk på Krokeide videregående skole nær Bergen, og skolen – og noen av dens elever – fikk dermed en god porsjon offentlig oppmerksomhet. En av enkeltpersonene som kom i medienes søkelys ved denne anledning, var Nils Jostein Roaldsøy – benamputert og elev ved skolen, som tilbyr yrkesrettet attføring for voksne og har LHL (Landsforeningen for hjerte- og lungesyke) som eier.

Fanaposten lagde både forside- og innside-stoff på Roaldsøy. Denne mannen, han er å finne blant Momentums medlemmer og har erfaring som likemann, ble av avisen sitert på følgende:

“Om noen hadde fortalt meg for ti år siden at jeg skulle gå på skolen for å bli dataelektroniker? Da hadde jeg trodd de var helt sprø.”

I reportasjen, signert av Terje Bringsvor Nilsen, ble det opplyst at Roaldsøy etter to motorsykkelulykker satt med et amputert bein foruten en ødelagt rygg og at han på Krokeide videregående går sammen med elever med vidt forskjellig bakgrunn. Roaldsøy returnerte ifølge reportasjen til jobben i et bilutleiefirma etter den første ulykken, for snart å bli bussjåfør istedenfor, en jobb han fant det vanskelig å utføre etter den andre ulykken, den som gikk på ryggen løs. Han priser seg lykkelig, forteller reportasjen, over at hans NAV-konsulent foreslo Krokeide videregående som en mulighet for ham.

“Nå føler jeg at jeg har vunnet i lotto. Jeg får utdanning med betaling. Etterspurt utdanning til og med, som sikrer meg jobb etterpå. I tillegg får jeg fysisk opptrening på en egen ryggskole, tilgang til treningsrom og basseng, tilgang på helsepersonell og attføringskonsulent.”

Strid om prisen på nye krav til boliger

Andre krav i dag enn i 1960-årene. Illustrasjonsfoto: OBOS/John Myhre.

Myndigheter og bygningsbransjefolk har ulike syn på hva det vil koste å bygge boliger som lettest mulig kan brukes også av andre, eksempelvis rullestolbrukere, enn de fysisk mest oppegående.

Dette kom klart for dagen da Kommunal- og regionaldepartementet i slutten av november offentliggjorde en rapport som, på oppdrag fra departementet, var utarbeidet av SINTEF Byggforsk.

Rapporten falt åpenbart i kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsetes smak. Hun sendte ut en pressemelding under tittelen "Tilgjenge for alle gjev ikkje dyre leilegheiter". Dermed pådro hun seg noen kritiske bemerkninger fra fagfolk.

Ett eksempel: Aftenposten siterte Baard Schumann, adm. direktør i Selvaag Bolig, på å si at "Vi mener rapporten er misvisende. De leilighetene som er beskrevet der blir ubeboelige."

Schumann sa ifølge avisen at Selvaag Bolig vil stanse flere boligprosjekter med småleiligheter, ment for førstegangsetablerere, dersom det ikke gis dispensasjon fra den aktuelle forskriften (TEK10, gjeldende fra i sommer, red. anm.)

Bakgrunnen for at departementet satte SINTEF Byggforsk på saken, var nettopp kritikk mot forskriften. Fra byggebransjehold var det eksempelvis blitt hevdet at nye krav ville medføre arealøkninger som kunne fordyre en

bolig med opptil flere hundre tusen kroner. I rapporten fant Navarsete grunnlag for å mene at det på langt nær er snakk om så store summer.

"Rapporten frå SINTEF Byggforsk syner at nokre aktørar i byggjenæringa teiknar eit unyansert bilete av situasjonen når dei hevdar at ei toroms leilegheit må auke frå 35 til 47,5 kvm og koste heile 600 000 kroner meir for å tilfredsstille dei nye tilgjengekrava," sa Navarsete.

Per Jæger, adm. direktør i Boligprodusentenes Forening, forsøkte å bringe de stridende parter på talefot, fremgikk det i Aftenposten, der Jæger uttalte:

"Det er trist med dette at man slår hverandre i hodet. Man kan kanskje stille spørsmål om tolkningen av reglene som SINTEF Byggforsk har foretatt og om de på noen områder undervurderer kostnader. På den annen side er det mulig at Selvaag og OBOS kanskje overdriver."

Jæger sa også: "Jeg tror universell utforming, boliger som er tilgjengelige for alle, er kommet for å bli. Derfor må man sette seg ned og finne gode løsninger"

(Mye stoff på nettet om "universell tilgjengelighet" og "universell utforming" i tilknytning til boliger og mye annet. Et mulig sted å begynne: regjeringen.no, tast inn ett av begrepene.)

Internasjonal samling om universell utforming

Over 500 deltagere på en internasjonal konferanse om universell utforming – dette satser Norge på å få til i Oslo i 2012.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet skriver at "I internasjonal sammenheng er Norge langt fremme i arbeidet med å implementere universell utforming i de ulike deler av samfunnslivet."

Departementet forbereder konferansen i samarbeid med tre andre departementer - Miljøverndepartementet, Samferdselsdepartementet samt Kommunal- og regionaldepartementet - og dessuten noen fagetater.

Nordisk Ministerråd, representert ved Nordens Velfærdscenter, og Europarådet har bekreftet at også de vil bidra.

"Norge ønsker at det blir etablert en europeisk plattform for utviklingen av universell utforming," skriver Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, som viser til at det i Asia og Amerika tidligere er arrangert store internasjonale konferanser om samme tema.

Om den påtenkte konferansen i Oslo skriver departementet at hovedmålet "er å skape en attraktiv møteplass mellom forskning og praksis, der deltakerne får oppdatert kunnskap om hva en har oppnådd og hvor utfordringene finnes i arbeidet mot et mer tilgjengelig samfunn." I Norge er universell utforming forankret i flere lover og forskrifter, blant andre diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og plan- og bygningsloven. Regjeringens pleier en visjon om "et universelt utformet Norge i 2025."

Deltasenteret - som er statens kompetansesenter for deltagelse og tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne - er gitt i oppdrag å være prosjektsekretariat for konferansen i Oslo.

En holde- plass for alle

Samferdselsdepartementet satser penger på store og mindre store prosjekter, og noen av dem er ment å gjøre hverdagen bedre for funksjonshemmede spesielt el-ler – som i tilfellet en holdeplass i Tromsø - for både funksjonshemmede og andre.

Tidlig i vinter meldte departementet at det ga Troms fylkeskommune "tilsagn om 450 000 kroner fra den statlige tilskuddsordningen for bedre tilgjengelighet i kollektivtrafikken til å planlegge oppgradering av holdeplassen ved universitetssykehuset i Tromsø i 2011."

Magnhild Meltveit Kleppa, samferdselsministeren, sa:

"Disse midlene skal bidra til å gjøre reisekvaliteten bedre for alle passasjerer som transporteres med buss til og fra sykehuset i Tromsø, i tillegg til å bedre tilbudet til de funksjonshemmede."

Departementet skrev at "tilskuddet gis til utarbeidelse av en reguleringsplan som legger til rette for at holdeplassen oppfyller kravene til universell utforming. Universell utforming betyr at infrastruktur og transportmidler skal utformes slik at kollektive transportløsninger i så stor grad som mulig kan brukes av alle mennesker."

Formålet med tilskuddsordningen er "å bidra til raskere og bedre koordinert innsats fra alle aktører i arbeidet med å bedre tilgjengelighet i kollektivtransporten," skrev departementet.

Det forklarte at ordningen delfinansierer kommunale og fylkeskommunale tiltak som støtter innsatsen statlige etater og virksomheter gjør for bedre tilgjengelighet for alle reisende, og at det kreves en lokal egenandel på minst 25 prosent.

Fra Hasses album...

GAMLE BILER PÅ GAMLE VEIER: Det var på Sundvollen, vest for Oslo, og i skogene der omkring, i september 2005. Per J. Lerud, kirurg og Momentum-venn, hadde lagt opp til veteranbiltur for Momentum-medlemmer. Her har Hasse fotografert en smekker doning med Lerud selv ved rattet.

Foto: Hans H. Reinertsen.

LIVSGLEDE SÅ DET SYNES: To sentrale Momentum-folk, Lillian Perret og Nils-Odd Tønnevoll, han var da fortsatt Momentum-leder nr. én, under et sommer-arrangement i Kristiansand i 2006. Hasse foreviget dette deilige øyeblikket.

Foto: Hans H. Reinertsen.

Plié® 2.0 Mpc Knee

Den nye generasjonen
Plié har kommet.

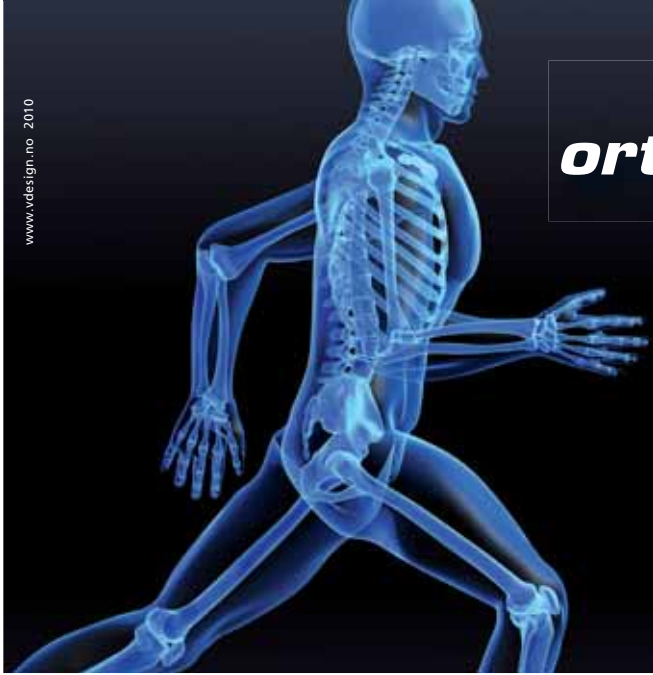
Et utrolig **sikkert** kneledd
der microprosessen
kombinert med bremse-
funksjonen alltid er der.

Kneet er dessuten
vanntett - det gir
brukeren enda
større frihet.

CENTRI®

For mer informasjon, kontakt din ortopediingeniør eller Centri AB
centri@centri.se eller www.centri.se
telefon +46 8 505 332 00

3

Vi leverer alle typer ortopediske hjelpemidler!

- Våre fagfolk hjelper deg til et mer aktivt liv

Ring oss!
tlf 75 50 74 20

eller se
ortocare-nordland.no

ORTOCARE®
NORDLAND
Medlem av Ortocarekjeden

Gidsken Jakobsens vei 32, Bodø

Momentum fryktet svekket hjelpemiddelordning, men:

Beroliget etter en samtale i Stortinget

Tove Linnea Brandvik,
Arbeiderpartiet.
Foto fra Stortingets nettsider.

F. Dahl (tekst)
Hans H. Reinertsen (foto)

På vei inn i Stortinget, onsdag 13. oktober. Representantene for Momentum og LFA ble små målt mot de folkevalgtes store bygning.

Styreleder Hans Emil Møller-Hansen i Momentum mislikte til de grader innholdet i en utredning om fremtidig hjelpemiddelordning at han gikk til Stortinget for å la sin stemme høre. Han, og de som fulgte ham, kom beroliget ut derfra.

Tilbakemeldingen de hadde fått – i en samtale med stortingsrepresentant Tove Linnea Brandvik (Arbeiderpartiet), medlem i Arbeids- og sosialkomiteen – fortalte at den eksisterende hjelpemiddelordningen neppe blir svekket på den måten de hadde fryktet.

Lydhøre folkevalgte

Ledelsen i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere, hadde på forhånd og sammen med Landsforeningen For Amputerte (LFA) utarbeidet en protest i form av en høringsut-

talelse til Arbeidsdepartementet. Og under møtet i Stortinget hadde Brandvik nå gjort det klart at Momentum og LFA ikke var alene om sin fortvilelse, med den følge at de folkevalgte etter all sannsynlighet ikke ville slutte seg til alle utredningens forslag.

”Vi var ganske enige, og vi hadde en positiv samtale,” sier Momentum-leder Møller-Hansen til Livsglede, riktignok mens det ennå kan gå uker og måneder før alle detaljer i sakens utfall foreligger. Saken er nå til behandling i regjeringen, deretter skal den stortingsbehandles.

NOU 2010:5

Den offentlige utredningen det er snakk om: ”NOU 2010:5 Aktiv del-

takelse, likeverd og inkludering. Et helhetlig hjelpemiddeltilbud”. Den er et resultat av at regjeringen 25. april 2008 oppnevnte et offentlig utvalg som fikk i mandat, som utvalget selv skrev ved fremleggelsen av sin innstilling til Arbeidsdepartementet 4. mai i år, ”å foreta en helhetlig gjennomgang av forvaltning, organisering og finansiering på hjelpemiddelområdet. Hovedformålet var å få en vurdering av mulige langsiktige grep som kan gi effektive og langvarige kvalitets- og kompetanseforbedringer i systemet for formidling og forvaltning av hjelpemidler med sikte på å gi brukere av hjelpemidler økt mestring og livskvalitet.”

Til møtet i Stortinget kom Møller-Hansen sammen med Momentum-nestleder Geir Bornkessel samt LFA-representantene Rune Kløvtveit og

Rolf E. Strand. (Se vedstående artikkel om høringsuttalelsen fra Momentum og LFA, der det fremgår mer i detalj hva foreningene fryktet.)

Stortingsrepresentant Tove Linnea Brandvik, selv rullestolbruker, sier i en samtale med Livsglede at det er mye godt i dagens hjelpemiddelordning, men at det nå gjelder å utforme en som i det store og hele er enda bedre, uten at det fører til de svekkelser som mange har fryktet.

Brandvik understreker betydningen av at synspunkter fra berørte parter kommer tydelig frem i behandlingen av ulike saker.

”Det er viktig for oss politikere å få disse innspillene fra brukergruppene,” sier hun. Med adresse til Momentum og andre, tilføyer Brandvik:

”De er hjertelig velkommen tilbake i andre saker.”

”Veldig spesielt og nærmest uforsvarlig”

I sin høringsuttalelse om NOU 2010:5 er Momentum og LFA opptatt av å angripe en mulig ansvarsoverføring fra NAV til spesialhelsetjenesten.

Foreningene beskriver det som ”veldig spesielt og nærmest uforsvarlig” når NOUen foreslår å overføre vedtaks- og finansieringsansvaret for ortopediske hjelpemidler fra NAV til spesialisthelsetjenesten.

”Flertallet i komiteen (NOU-utvalget, ikke stortingskomiteen, red. anm.) mener at dette medfører et helhetlig og faglig ansvar for dette området og at det også innebærer mer kvalifiserte vurderinger av ulike produkter,” skriver foreningene, som fortsetter:

”Vi står i dag ovenfor et veiskille. Skulle dette bli vedtatt og bli det endelige forslaget, vil det svekke brukernes rettssikkerhet og vern. I dag er denne rettigheten knyttet til

folketrygden i en slags overslagsbevilgning. Dette gjelder alle mennesker i vårt samfunn, det sikrer like rettigheter. Tilsvarende finnes selvfølgelig ikke i spesialisthelsetjenesten, hvor man operer ut fra et rammebudsjett.”

De viderefører sin argumentasjon:

”Vi vil på sikt måtte konkurrere mellom de forskjellige avdelingene innen spesialisthelsetjenesten. Vi kan jo se for oss at våre tekniske hjelpemidler blir satt opp i mot budsjetter for avdelinger som bedriver kampen mot kreft. Vi er dømt til å tape.”

Enda mer argumentasjon:

”Vi tror dette forslaget er ment for å spare penger, og hvordan dette er tenkt i praksis, kan man bare spekulere omkring. At ortopediske kirurger er bedre til å vurdere hva slags bein og armer vi har bruk for, er oss ubegripelig. Vi skjønner at det kan være vanskelig for NAV-ansatte som skal innvilge våre proteser å vurdere hva som er funksjonelt eller ikke, men de har tross alt mange års erfaring og har god dialog med norske ortopediverksteder. I tillegg kan NAV innhente spesialisterklæringer ved behov.”

Dessuten dette:

”Dagens ordning sikrer brukerne de rette hjelpemidler. Det er hensiktsmessig i NOUen til at verkstedene skaper behov hos brukerne (les: vi har for gode proteser). Så vidt vi vet skapes det ikke noe behov. Hvem vil ha ortopediske hjelpemidler hvis man ikke har bruk for dem? Det er ikke slik at mennesker uten behov går og får seg en arm eller et bein.”

Når foreningene i høringsuttalelsen tar for seg NOUen generelt, uttrykker de bekymring over at utredningen kan føre til store forskjeller fra kommune til kommune. ”Vi tror også at man legger opp til et system hvor egenandelene vil bli drastisk store for enkelte grupper i samfunnet. Det er ikke akseptabelt,” skriver de.

Høringsuttalelsen er undertegnet av Hans Emil Møller-Hansen og Geir Bornkessel i Momentum samt av Rolf E. Strand og Rune Kløvtveit i LFA.

(Mer om hjelpemiddelsaken kan leses på nettet. Gå inn på regjeringen.no og søk NOU 2010:5)

Et raskt møte med en eks-statsminister

Heisan, en eks-statsminister... Kjell Mange Bondevik stilte velvillig opp. Fra venstre: Hans Emil Møller-Hansen (Momentum), Bondevik, Geir Bornkessel (Momentum) samt Rune Kløvtveit og Rolf E. Strand (begge LFA).

Det ville seg slik, da Momentum- og LFA-folkene var på vei inn i Stortinget, at en eks-statsminister, Kjell Magne Bondevik, kom hastende ut av den store døren – etter ett eller annet gjøremål der inne og på vei til et annet.

Livsglede-fotograf Hasse så straks en mulighet for et foto og spurte, uten å nøle, om Bondevik ville stille opp for

en rask avfotografering sammen med Momentum- og LFA-folkene, hvilket Bondevik – ingen nøling her heller – velvillig gjorde. Om Bondevik i farten helt oppfattet hvem disse Momentum- og LFA-folkene var og hva de her hadde fore, skal være usagt.

Da Hasse hadde avfyrt noen kameraskudd, hastet Bondevik videre.

Julelunsj - med utlodning og spontan auksjon av premiene ga høy stemning og klingende mynt til nye tilstelninger

Julelunsj i Momentum Øst - for tredje år på rad

Julelunsjen i Momentum Øst fant sted for tredje år på rad på Olavs-gaard utenfor Oslo. Sven-Erik Blidberg ønsket velkommen og understreket hvor godt det var at så mange hadde deltatt på like-mannskurset i timene før lunsjen.

Sven-Erik, som er fylkesleder, kunne også slå fast at han knapt hadde hatt mere aktive og engasjerte deltagere tidligere. Andre del av kurset skal avsluttes 15. jan. 2011 i Momentums nye lokaler på Lørenskog. Lunsjen ble avsluttet ved at den tradis-

Livsglede-fotograf Hans H. Reinertsen var til stede under julelunsjen i Momentum Øst lørdag 4. desember og har sendt tekst og bilder derfra til Lesertorget.

jonelle loddtrekningen spontant gikk over til å bli en auksjon der premiene fra loddtrekningen ble auksjonert bort, til stor jubel fra både vinnerne og de øvrige. Et selvforsterkende engasjement, som ble avsluttet da styremøtet i lokallaget begynte kl 1500.

Styremøte i Momentum Øst

Fylkesleder Sven-Erik Blidberg i Momentum Øst har oversendt Lesertorget en oppsummering fra styremøtet den 4. desember.

Styremøtet etter julelunsjen ble som vanlig vel gjennomført, med mye konstruktivt engasjement. Saker som ble vedtatt:

1. Medlemsmassen i Momentum Øst består per dags dato av 112 personer. Økonomien er god, vi har fått mye ut av tilskuddene vi fått fra Helse Sør-Øst og fylkeskommunen. I tillegg gir loddssalg litt ekstra som går rett tilbake til medlemmene.

2. Handlingsplanen 2011 ble behandlet. Vi kom frem til at vi skal ha færre aktiviteter, men at de til gjengjeld skal bli godt gjennomført.

Kursing av likemenn er førsteprioritet. Midler til drift og arrangement skal vi søke hos fylkeskommunen, der fristen er 15. desember. Til kurs og likemannsarbeid søkes tilskudd fra Helse Sør-Øst, frist 15. januar 2011.

3. Orientering om grasrotandelen og bingo der vi (Momentum på fylkesnivå og nedover) kan få inn inntekt dersom vi registrerer oss i frivillighetsregisteret. Dette er tatt opp sentralt, der det skal lages rutiner for fylkeslagene vedrørende fremgangsmåte.

4. Diskusjonen gikk mye på hvordan vi skal få medlemmene ut av sofaen og stuen? Hva med å invitere lokale krefter til våre arrangementer for å få flere medlemmer til å komme?

Styremøte i Momentum Øst - etter julelunsjen

5. Til sist delte Sven-Erik Blidberg ut en blomst til alle styremedlemmer, som takk for årets arbeid og med ønske om en God Jul og et Godt Nytt År.

Strid om oppholdsutgifter: NAV bekrefter at Tor Dalsheim hadde rett

Han fikk rett til slutt – etter så mye frem og tilbake at han nå kan legge frem bunkevis av papirer som dokumentasjon på saksgangen.

Tor Dalsheim, med 25 års erfaring som låramputert, sloss i måned etter måned med NAV-byråkratiet for å oppnå hva han uten spektakkel hadde oppnådd gjennom mange år, men som NAV i de siste årene har sagt nei til: Full refusjon av oppholdsutgifter knyttet til ortopediverkstedbesøk.

Dalsheim - bosatt i Skåbu i Nord-Fron kommune i Gudbrandsdalen og fast kunde ved et verksted i Oslo 300 kilometer unna - er kjent for å stå på sitt i både den ene og den andre sammenheng. Han fant frem lover og regler og mente å finne bekreftelse på at han hadde rett.

Men NAV i Nord-Fron sendte saken til NAV i Lillehammer, som sendte saken til NAV i Gjøvik, som sendte saken til NAV sentralt ... Her så en NAV-medarbeider på saken,

Tor Dalsheim kjempet mot byråkratiet og vant.

Foto: Hans H. Reinertsen

skar igjennom og sendte et svar nedover i systemet. Dalsheim viser frem en kopi av svar-eposten. Der står følgende: "Jeg kan ikke se at det er kommet nye retningslinjer. Inntil nærmere retningslinjer fra direktoratet foreligger, skal faktiske reise- og oppholdsutgifter dekkes fullt ut på grunnlag av dokumenterte utlegg."

Dalsheim vant altså frem. Han ser imidlertid gjerne at også andre så å si får del i seieren, for som han sier: "Jeg klarer alltid å ordne opp, men hva med alle disse som ikke har muligheter og bare sier ja?"

I et forsøk på å få et bilde av hva som faktisk gjelder i saker som den Dalsheim har vært igjennom, har Livsglede anmodet NAV om en redegjørelse – og fått nedenstående svar.

Dekning av reise- og oppholdsutgifter ved reise til ortopedisk verksted

(Redegjørelsen er skrevet for Livsglede og signert av Tron Helgaker, seksjonssjef i Arbeids- og velferdsdirektoratet – NAV)

NAV dekker utgifter til nødvendig reise og opphold utenfor hjemmet i forbindelse med anskaffelse, fornyelse, reparasjon og vedlikehold av proteser og andre ortopediske hjelpemidler. Vanligvis legger brukeren selv ut

for reisen og sender deretter et refusjonskrav til NAV. Om nødvendig kan det ortopediske verkstedet eller NAV-kontoret gi en drosjerekvisisjon til personer som skal reise til ortopedisk verksted. I slike tilfeller sender drosje-

"Etter at pasientreiser ble overført fra NAV til helseforetakene, har det rådet noe usikkerhet om hvilke takster som skal legges til grunn når NAV skal dekke reise til ortopedisk verksted"

selskapet regning direkte til NAV. Etter at pasientreiser ble overført fra NAV til helseforetakene, har det rådet noe usikkerhet om hvilke takster som skal legges til grunn når NAV skal dekke reise til ortopedisk verksted.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er imidlertid i slutfasen med utforming av nytt skjema for refusjon av reiser og tydeligere retningslinjer for

dekning av reise- og oppholdsutgifter bl.a. til ortopedisk verksted. Det nye refusjonsskjemaet med tilhørende retningslinjer vil bli publisert på nav.no så snart det er ferdigstilt.

Adresseforandring? Medlemskap/abonnement?

Abonnerer du på Livsglede, men ønsker bladet tilsendt en annen adresse enn hittil? Er du ikke medlem i Momentum og dermed ikke abonnent, men ønsker å bli det?

Vi ber deg i begge tilfelle kontakte oss med nedenfor nevnte opplysninger.

Adresseforandring eller nyttegning. Navn. Adresse. Telefon. E-postadresse.

I tilfelle nyttegning, hvilken type medlemskap ønsker du (hoved-medlemskap koster kr 300 pr. år og gjelder protesebruker; familie-medlemskap koster kr 400 pr. år og gjelder protesebruker og øvrige i husstanden; bedriftsmedlemskap koster kr 1000 pr. år og gjelder institusjoner, verksteder og leverandører; personlig støttemedlemskap gjelder venner og helsepersonell og koster kr 200 pr. år)?

Vennligst kontakt oss via en av følgende kanaler:

Momentums e-postadresse:

info@momentum.no

Momentums postadresse:

Pb 49, Skøyen, 2212 Oslo

Momentums telefon: 40 00 43 60

Om Momentum

Momentum – foreningen for arm- og benprotesebrukere – er til for å spre livsglede og inspirasjon og gjøre hverdagen bedre for protesebrukere og pårørende. Momentum betyr bevegelse fremover, og vårt motto er "Det er bedre å tenne et lys enn å forbanne mørket". Foreningen ble stiftet i 1996, har i dag over 700 medlemmer og er representert med lokallag i de fleste av landets fylker.

Åpent for alle

Medlemskap er åpent for alle – amputerte/ protesebrukere og pårørende (familie, venner, alle som arbeider med og har interesse for rehabilitering av amputerte).

Dette får du

Som medlem får du bladet Livsglede tilsendt fire ganger i året, mulighet til å delta på weekender og sammenkomster til sterkt subsidierte priser, rabatt på møte-/hotellrom, hjelp i spørsmål knyttet til protesebruk, protesetilpasning, rehabilitering, rettigheter osv. Dessuten tilgang til noen å snakke og utveksle erfaringer med – noen som har kjent det på kroppen selv – etter prinsippet like hjelper like. Dermed slipper du å finne opp kruttet selv, du blir inspirert og motivert og fungerer bedre raskere. Momentums likemannstjeneste utføres av protesebrukere og pårørende som har møtt egne utfordringer og stiller opp frivillig for andre i samme situasjon – for en prat per telefon, under besøk på sykehus, på rehabiliteringssenter eller hjemme.

Arm- og benløs, men full av vilje:

En fransk langdistansesvømmer

Philippe Croizon bestemte seg for å leve videre etter ulykken som i 1994 tok fra ham bena og armene, og lørdag 18. september ga denne franskmannen verden enda et bevis på at han er en viljens mann: Utstyrt med spesiallagde proteser, svømte han over Den engelske kanal.

Croizon, nå 42 år gammel, la ut fra Folkstone i England om morgenen og nådde Frankrike nær Wissant godt utpå kvelden. Da hadde han, i løpet av under 14 timer og ledsaget av en følgebåt, tilbakelagt en distanse som ifølge avisen Le Monde er 33 kilometer lang i rett linje.

Høyspentulykke

Ulykken som på dramatisk liv forandret familiefaren Croizons liv, var et faktum da han 5. mars 1994 arbeidet med TV-antennen på huset og antennen kom borti en høyspentledning.

Noe av det Croizon i sin tid som amputert tidligere har gjort og høstet beundring for: Han har skrevet en bok med tittelen "J'ai décidé de vivre" (jeg har bestemt meg for å leve), og han har

... og tidligere har han nådd bakken etter en tur i fallskjerm. Massevis av vilje i denne mannen, Philippe Croizon. Foto fra hans nettsider.

hoppet i fallskjerm.

«Jeg ville klare det !»

På sine nettsider sier Croizon at «til tross for det forferdelige, er livet deilig og livet fortsetter», og han forteller om

kjærlighet og humor som drivkrefter.

Vel i land etter den lange svømmeturen, uttalte han til nyhetsreportere : «Jeg lyktes, dette er helt vanvittig. Jeg ville klare det !»

Styret i Momentum inviterer deg til å nominere kandidater til Momentumprisen 2011

Kjenner du noen som har gjort en vedvarende ekstraordinær innsats for amputerte?

Momentum delte ut Momentumprisen for første gang i 2004. Deretter er prisutdelingen blitt en årlig tradisjon. Vi ønsker med prisen å hedre den eller dem som har gjort en spesiell innsats.

Du kan foreslå en protesebruker, pårørende, ortopediingeniør, tekniker, lege, hjelpepleier, sykepleier, ergoterapeut, fysioterapeut eller en annen eller et team, en avdeling, en institusjon/organisasjon eller et firma som du synes har gjort en innsats langt utover det vanlige og som du derfor mener bør få Momentumprisen 2011. Alle kan foreslå kandidater.

Send inn ditt forslag i dag.

Fortell hvem du foreslår, gi en begrunnelse, oppgi ditt navn og din kontaktinformasjon.

Forslag kan sendes inn via følgende kanaler:

Momentums e-postadresse: info@momentum.nu

Momentums postadresse: pb 49, Skøyen, 2212 Oslo

Momentums telefon: 40 00 43 60

erimed

College Park AccentTM

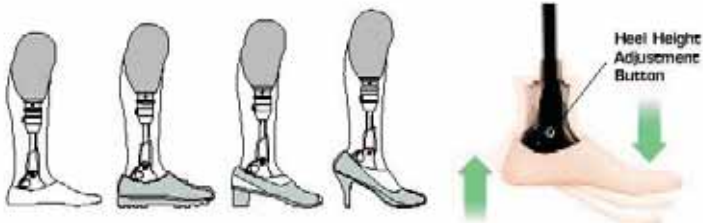

Accent, ett knappetrykk mellom høyhelt og barfot.
Sandaltåen og et geniale fleksibelt ankelkonsept tar opp bevegelsen i ankelen.

For mer informasjon ring Steinar Knutsen tel.91686272

Function

Adjustable Heel Height with 2 inch (51 mm) range

Nyhet

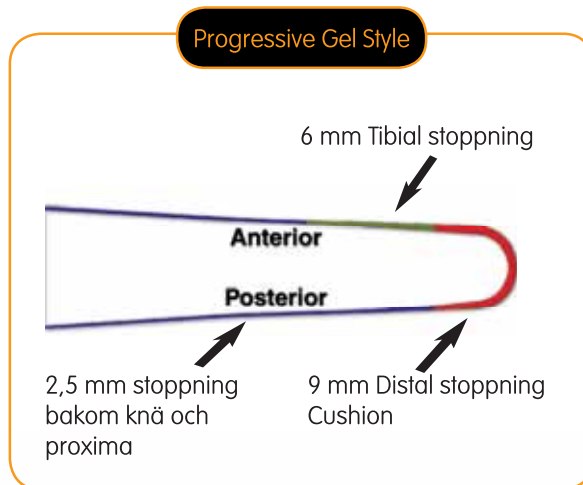
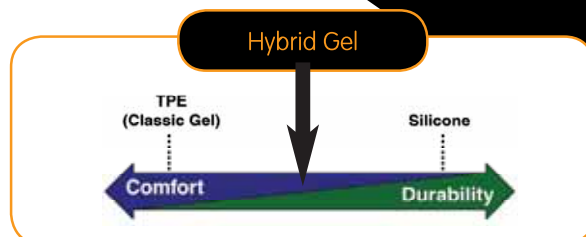

Alpha® Select Liner

Kontrollerad pistongrörelse med obegränsad flexion

Alpha Select Linern kombinerar många egenskaper, som ofta efterfrågas i en Liner. Alpha Select Linern passar utmärkt för de som är vana vid silikonlinerns hållbarhet men som vill ha högre komfort.

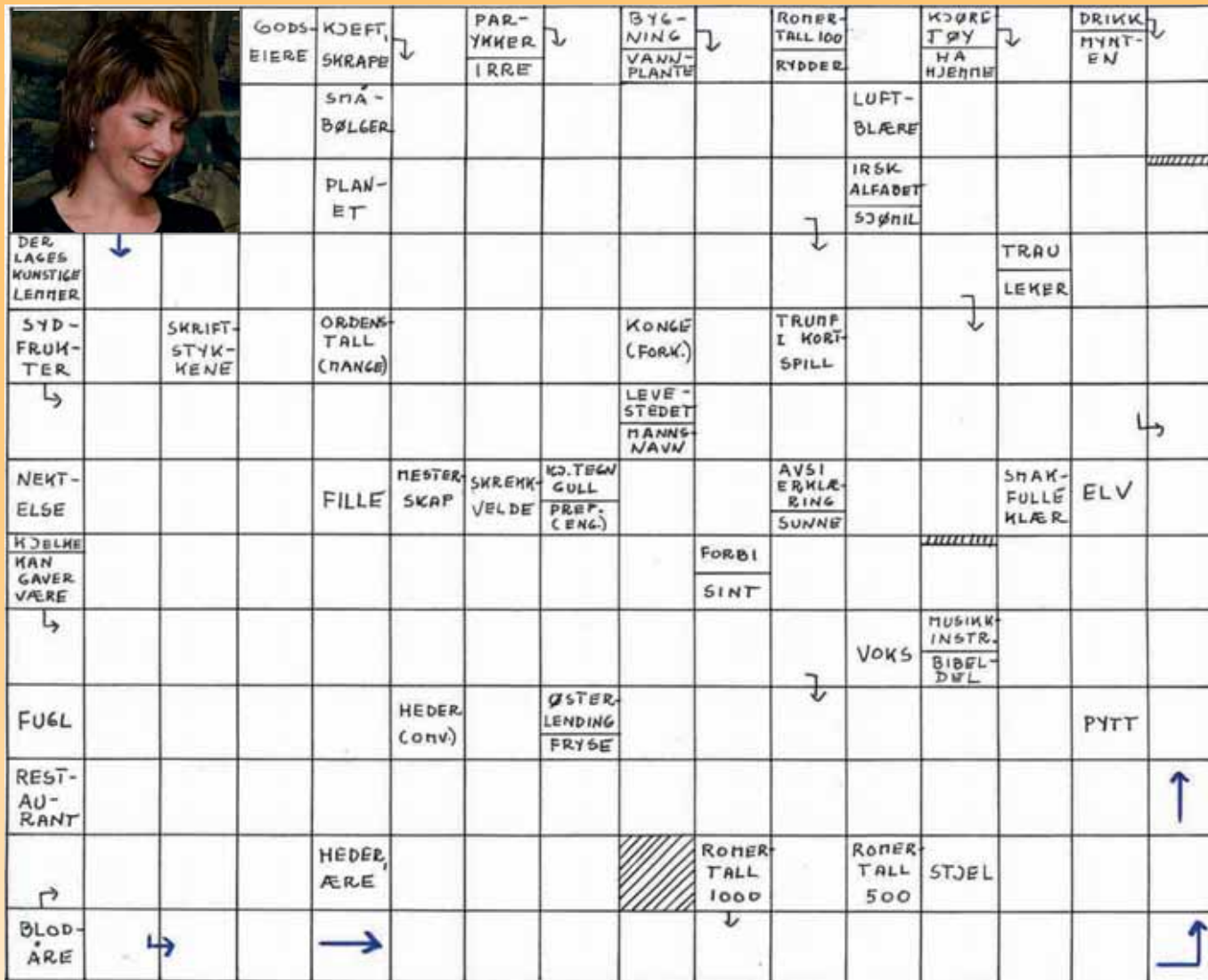
- Kontrollerad pistongverkan utan en helt fast distal väv
- En helt ny gel, Hybrid Gel, som kombinerar hållbarhet med komfort
- Stort rörelseomfång i knät utan att göra avkall på komforten, även under långa perioder av sittande eller böjning av knät
- Lätt att ta på och den formar sig efter stumpen utan ökat tryck på stumpen
- Extra gel distalt men tunn posterior och proximalt
- Flexibelt paraply som formar sig efter stumpänden
- Vid befintlig hylsa kan du använda Alpha Select Uniform som finns i storlekarna small, medium, medium plus, large, large plus och extra large.
OBS! Finns endast i 6 mm tjocklek
- Vid ny hylsa så rekommenderar vi Alpha Select Progressive som har ett annat gellmönster

OHIO WILLOW WOOD
free the body... free the spirit

Livsglede kryssord

nummer 4 - 2010

Løsning
kryssord
nummer 3 - 2010

Kryssord-produzent:
Rolf Bangseid

Fri utfoldelse er vår spesialitet

Kunnskap om brukerens behov er nødvendig for å finne den beste løsningen.

Vi har i en årrekke spesialisert oss på armproteser. Det er vi alene om i Norden. Fordi vi tar kunnskap og fornyelse på alvor, har vi muligheten til å være først med nyvinningene og kan tilby den beste løsningen for hver enkelt.

Norsk Teknisk Ortopedi AS Vikaveien 17 - P.b. 10 - 2312 Ottestad - Tlf: 62 57 44 44 - nto@ortonor.no - www.ortonor.no

Ortopedisk Service

Servicen omfatter vurdering, måltaging, tilpassing og kontroll av ortopediske hjelpemidler som fotsenger, løpsinnlegg, såler, sko, proteser, støtteskiner, korsetter m.m.

**Timebestilling:
32 83 04 15**

ROSENKRANTZGATEN 17, 3018 DRAMMEN - T: 32 83 04 15

Se oss på YouTube!

www.youtube.com - søk Teknomed

*beste funksjon og livskvalitet
for den enkelte*

teknomed as • sandefjord
telefon 33 45 45 33
info@teknomed.no
www.teknomed.no

I samarbeid med OrtoCare

Alt innen
ORTOPEDISKE
hjelpemidler

ORTOPEDITEKNIKK

er en totalleverandør av ortopeditekniske løsninger. Dyktige medarbeidere på lokale klinikker, samhandling med brukerne og kompetanse på både moderne og tradisjonelle metoder gir våre brukere trygghet på at de beste løsningene velges.

www.ortopediteknikk.no
Ryensvingen 6, 0680 Oslo

ORTOPEDITEKNIKK

Oslo, Lillestrøm, Gran, Mo i Rana 23 03 56 00. Sandvika 67 80 50 50.
Horten 33 01 76 02. Tønsberg 33 01 76 00. Sandefjord 33 01 76 03. Stavern 33 01 76 04.
Sandnes 51 66 44 83. Stavanger 51 88 56 60. Sogndal 57 67 28 65. Førde 57 72 24 84.

Som medlem av Momentum/FFO oppnår du rimeligere overnatting og møter

FFO har avtale med Scandic Hotels, Choice Hotels og Thon Hotels. Prisene vi oppnår er svært gunstige.

FFOs medlemsorganisasjoner og organisasjonsledd kan benytte seg av hotellavtalene ved alle typer møter. For å oppnå de beste betingelsene lønner det seg å bestille tidlig, også i perioder med lavt belegg. Ved booking anbefaler vi dere å ta direkte kontakt med FFOs kontaktpersoner i den enkelte hotel-lkjede.

Avtalene gjelder også hotellopphold i privat regi, foretatt av organisasjonenes enkelt medlemmer og ansatte.

Kontaktperson for avtalene i FFO er Cato Lie, telefon 96 62 27 28 og e-post: cato.lie@ffo.no

God tilgjengelighet til hotellene er ett av FFOs mål med avtalene.

Mer informasjon

Les mer om hotellavtalene på www.ffa.no/hotellavtaler

Hvordan bestille hotell?

Choice hotels
(avtalekode CH14660).
Kontaktperson: Mette Snekvik
Telefon: 22 40 13 61 eller
e-post: mette.snekvik@choice.no

Scandic Hotels
(avtalekode D000004481).
Kontaktperson: Mads Eliassen
Telefon: 23 15 50 51 eller
e-post: mads.eliasen@scandichotels.com

Thon Hotels
(avtalekode FFO).
Kontaktperson: Line Raaen
Telefon: 23 08 00 15 eller
e-post: line.raaen@thonhotels.no

Ønsker God Jul!

Sophies Minde Ortopedi AS er et heleid datterselskap av Oslo universitetssykehus HF. Vi er totalleverandør av ortopediske hjelpemidler og tar imot pasienter fra hele landet. Hovedavdelingen ligger ved Oslo universitetssykehus avd. Aker. Vi har også avdelinger ved Oslo universitetssykehus avd. Rikshospitalet og avd. Ullevål. I tillegg har vi en avdeling ved Drammen Fothelsesenter, samt en produksjonsavdeling for ortopedisk fottøy på Hamar.

Vi samarbeider også tett med Akershus universitetssykehus. Med forankring i medisinske universitetsmiljøer holder våre medarbeidere seg kontinuerlig oppdatert og har bred fagkunnskap og ekspertise. Vårt mål er å skreddersy den beste løsningen til den enkelte.

For oss er det viktig å fokusere på mulighetene fremfor begrensningene

Sophies Minde Ortopedi AS - Besøksadresse: Trondheimsveien 235, bygg nr 79 - 0514 Oslo
Postadresse: Postboks 493, Økern - 0512 Oslo - Tlf: 22 04 53 60
E-post: post@sophiesminde.no - www.sophiesminde.no

Å være et
helt menneske,
er å føle seg
som et.

- proteser
- ortoser
- korsetter
- fotsenger og innlegg
- ortopedisk fottøy
- barnehjelpemidler
- sits

OCH
OCH ortopedi AS
www.och.no

Oslo & Akershus
23 28 82 00

Østfold
69 30 17 70

Telemark
35 56 15 50

Oppland
61 24 73 30

Møre & Romsdal
70 10 06 70

TOV AS

Trøndelag Ortopediske Verksted AS
St. Olavs Hospital, 7006 TRONDHEIM

Ditt behov - vår utfordring

Les mer om vår virksomhet på
www.tov.no

SERVICE MED ORTOPEDISKE OG TEKNISKE HJELPEMIDLER

Produkter

- Ben- og armproteser
- Ben- og armortoser; støtteskiner
- Korsetter
- Ortopediske spesialsko
- Innleggsåler og fotsenger
- Varmehjelpemidler for kuldeintoleranse
- Kompresjonshjelpemidler for brannskadet hud
- Sitteskall

Tjenester

- Vurdering av behov
- Måltaking og avstøpning
- Produksjon
- Trening og opplæring
- Justeringer og reparasjoner
- Etterkontroll og oppfølging
- Forskning og utvikling

Trøndelag Ortopediske Verksted - Besøksadresse: Elgesetergate 10 v/ innkjørselen til St. Olavs Hospital - Telefon: 73 86 88 32 - Telefax: 73 86 35 15 - E-post: post@tov.no

BUSKERUD TEKNISK
ORTOPEDI

Buskerud Teknisk Ortopedi AS
PB 3568 - 3007 Drammen

Besøksadresse: Buskerudveien 217
Tlf.: 32 80 93 93
Faks: 32 80 93 94
E-post: post@bto.no
Web: www.bto.no

Hva kan du gjøre?

**Husker du alle de spørsmålene du hadde?
Alle de utfordringene du trodde var uoverkommelige? Hvor kan jeg få
ordnet med det ene og det andre? Følelsen av å være den eneste
som har det akkurat slik.**

Slik behøver det ikke å være. Hadde alle hatt en likemann kunne hverdagen ha blitt litt lettere. Å møte noen som har opplevd det samme kan bety enormt mye. Det handler ikke så mye om hva du gjør, men at du er der og kan møte personen med respekt og åpenhet. Det er ikke Supermann med stor S vi er ute etter. Vi er ute etter vanlige mennesker som vil utgjøre en forskjell. Din sivilstand eller sosiale stand er uviktig. Det vi stiller som krav er at du er over 20 år, har bearbeidet din egen amputasjon og har tilstrekkelig avstand til eventuelle egne kriser.

KAN JEG GI NOE TILBAKE?

Som likemann får du full opplæring og du jobber noen timer i måneden. Vi gir deg selvfølgelig oppfølging underveis. Likemannsjobben er ulønnet, men det betyr ikke at du ikke sitter igjen med noe. De tilbakemeldingene vi får i fra våre likemenn er at de føler at de vokser og utvikler seg som menneske av de utfordringene de møter.

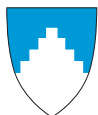
DU KAN GJØRE NOE

Kontakt Momentum og fortell oss hva du kan tenke deg å bidra med.
Enten per telefon 4000 4360 eller info@momentum.nu På forhånd takk!

Momentum landet rundt

Vi er til for deg og dine. Ta kontakt!

LOKALE LEDERE OG KONTAKTPERSONER:

Østfold, Oslo og Akershus:
SVEN-ERIK BLIDBERG
sven.erik.blidberg@momentum.nu
T: 98 28 33 55

Sogn og Fjordane:
FINN ATLE LEIRPOLL
fin-atle@online.no
T: 95 19 50 75

Hedmark og Oppland:
RUNE SØSTUEN
rune.sostuen@momentum.nu
T: 98 28 33 56

Møre og Romsdal:
RONNY STRANDBØ
rs@tussa.com
T: 90 79 92 78 (arb)

Buskerud:
HELGE BORGEVAD
helge@gs-transport.no
T: 90 70 55 45

Sør-Trøndelag:
ARNFINN HELLAN
arnfinn.helland@etac.no
T: 91 24 62 02

Vestfold:
JAN HENRIK NYMOEN
jhn@live.no
T: 33 33 11 94

Nord-Trøndelag:
KÅRE MÆHLEN
kaamae@online.no
T: 95 82 64 91

Telemark:
BJØRN D. THORSEN
bjorn.thorsen@gda.no
T: 93 03 30 06

Nordland:
LILLIAN PERRET
(Ofoten/Sør-Troms)
perret@online.no
T: 91 76 11 81

Vest-Agder og Aust-Agder:
BJØRG NODELAND
bjorg.nodeland@momentum.nu
T: 95 84 52 09

PER MEBY (Bodø/Salten)
per@meby.no
T: 75 58 01 35, 93 41 33 88

JAN-HENRY SØBERG
(Vesterålen/Lofoten)
jan_henry48@hotmail.com
T: 91 32 65 70

Rogaland:
HELGE SVALESTAD
svaleh77@gmail.com
T: 99 03 05 07

Hordaland:
PER ARVID BUTZ
perbutz@broadpark.no
T: 56 33 16 94

Troms:
HÅKON GEBHARDT
b-gebhar@online.no
T: 41 64 03 50

Finnmark:
JILL HELEN NILSEN
jillhni@online.no
T: 91 39 57 95

Hatten av for en doktor

Leger og annet helsepersonell, i Norge og i andre land, høster ofte mer eller mindre velbegrunnet kritikk for det ene eller det andre, men det hender også at de som enkeltpersoner eller team høster ros.

Nede i Frankrike er jeg blitt kjent med en fransk bygningsarbeider. Over en kaffe, mens mannen hadde en kort formiddagspause, fortalte han at han for få år siden var blitt utsatt for en arbeidsulykke; han hadde fått noe tungt over seg og var dermed kommet i fare for å måtte amputere ett ben, endog begge bena.

Så hadde det villet seg slik at en spesialist av en lege, med et team omkring seg, hadde arbeidet i mange timer for å redde mannen fra amputasjon – og teamet hadde lyktes.

Over kaffen fortalte bygningsarbeideren – Eric, kaller han seg – hvordan han senere, ved hjelp av mye egeninnsats, hadde trent seg opp for å komme på bena igjen og bli arbeidsfør. Nå, fortalte Eric, gikk han omkring med mye metall i bena, såpass mye at det var vanskelig for ham å komme gjennom sikkerhetskontrollen på en flyplass – og at han kunne bli tatt for tyv når han forlot en forretning og dermed utløste alarmen.

Jo da, mye egeninnsats lå til grunn, poengterte Eric, for at han nå var oppegående. Men hadde det ikke vært for den legen, Eric omtalte ham som doktoren, hadde han nå med stor grad av sannsynlighet vært benløs, mente han.

”Hatten av for doktoren,” sa Eric i det han igjen ga seg i kast med arbeidet.

fd

SPORTSKONTAKT:

KJARTAN HAUGEN
kjartan@haugen.org
T: 90 57 86 15

BARN- OG FORELDREKONTAKT:

ARNFINN HELLAN
arnfinn.hellan@etac.no
T: 91 24 62 02

PÅRØRENDEKONTAKTER:

Østfold, Oslo og Akershus:

TURID S. BORNKESSEL
tusle@hotmail.com
T: 99 24 67 12

Hedmark og Oppland:

LIV KARIN SØSTUEN
liv.karin.sostuen@momentum.nu
T: 47 02 10 94

Hordaland:

MARIT HAVRE NILSSEN
hnmorit@frisurf.no
T: 92 03 06 16, 55 34 37 37

Sogn og Fjordane:

SIGRUN LEIRPOLL
sigrun.leirpoll@momentum.nu
T: 48 10 56 13

Sør-Trøndelag

KARI MÆHLEN
kari.mahlen@momentum.nu
T: 74 80 25 36

Nord-Trøndelag:

KARI MÆHLEN
kari.mahlen@momentum.nu
T: 74 80 25 36

Nordland, Troms og Finnmark:

BENTE GEBHARDT
b-gebhar@online.no
T: 41 64 03 50

Rogaland:

ERLA EINARSDOTTIR
erla.einarsdottir@momentum.nu
T: 90 79 25 09

MOMENTUM

Hovedstyret i Momentum

HANS EMIL MØLLER-HANSEN
Styreleder
h-moelle@online.no
T: 90 18 38 10

GEIR BORNKESSEL
Nestleder
geir.bornkessel@momentum.nu
T: 97 15 58 78

ELIN HOLEN DE CAPITANI
Styremedlem/Generalsekretær
elin.holen@momentum.nu
T: 99 01 66 92

RUNE SØSTUEN
Styremedlem
rune.sostuen@momentum.nu
T: 98 28 33 56

HELGE BORGEVAD
Styremedlem
helge@gs-transport.no
T: 90 70 55 45

LILLIAN PERRET
Styremedlem
perret@online.no
T: 91 76 11 81

TURID BORNKESSEL
Styremedlem/pårørendekontakt
tusle@hotmail.com
T: 99 24 67 12

SVEN-ERIK BLIDBERG
Styremedlem
sven.erik.blidberg@momentum.nu
T: 41 76 97 33

RHEO KNEE®
WALK YOUR WAY

ENKEL, SIKKER & TILPASSER SEG

Nye RHEO KNEE slutter aldri å lære hvordan ulike mennesker går. Dermed kan det bidra til smidigere bevegelser og det tilpasser seg deg steg for steg. Protesen tilpasser seg automatisk til ditt ganglag og skiftende omgivelser, slik at du kan konsentrere deg om hva du gjør – ikke om hvordan du går.

Kontakt din ortopediingeniør eller Össur Nordic 2261 5770, info@ossur.com, for mer informasjon.

Life Without Limitations®